

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Contact

drs. R. ter Horst
T 070 - 441 73 74
r.ter.horst@pzh.nl
J.N.J. Kooijman
T 070 - 441 61 90
jn.kooijman@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

19 april 2017

Ons kenmerk

PZH-2017-584605620

DOS-2016-0007413

Uw kenmerk

2017/AH/028

Bijlagen

-

Randstedelijke Rekenkamer
dr. ir. A. Hoenderdos-Metselaar MBA
Teleportboulevard 110
1043 EJ AMSTERDAM

Onderwerp

Bestuurlijk wederhoor, reactie Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op concept Nota 'Natuurlijk bevoegd'.

Geachte mevrouw Hoenderdos-Metselaar,

Hierbij reageren wij op het concept van de Bestuurlijke nota 'Natuurlijk bevoegd, onderzoek naar de provinciale regierol bij natuurcompensatie' dat de Randstedelijke Rekenkamer heeft uitgevoerd naar het natuurcompensatiebeleid van de vier Randstadprovincies.

Algemeen

Voordat wij inhoudelijk ingaan op de conclusie en aanbevelingen en de provincievergelijking in het rapport, maken wij eerst nog enkele algemene opmerkingen. Gelet op de scope van het onderzoek beperken wij onze reactie tot de *ruimtelijke* bescherming van voorheen de EHS, thans het Natuurnetwerk Nederland op grond van onze Verordening Ruimte en onze Beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 (verder: NNN-compensatie)¹ en de *wettelijke* bescherming van Natura 2000-gebieden en bosgebieden op grond van voorheen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet, thans de Wet natuurbescherming (verder: N2000-compensatie en boscompensatie).

De centrale onderzoeksvraag was: "Hoe vult de provincie haar regierol op het gebied van natuurcompensatie in en welke verbeteringen zijn er binnen het natuurcompensatiebeleid mogelijk" (Notitie onderzoeksopzet natuurcompensatie van 30 augustus 2016). Zoals reeds aangegeven in onze *feitelijke* reactie van 28 februari 2017, kenmerk PZH-2017-582284411 en opgemerkt in het bestuurlijk interview van 15 maart 2017 opereren wij bij de invulling van onze regierol vanzelfsprekend vanuit de bevoegdheden die wij hebben in de procedures waarbij natuurcompensatie aan de orde kan zijn. Die kunnen variëren van bevoegd gezag (zoals bij

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het

provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

¹ Van de 15 compensatieplannen die tot dusverre onder de vigeur van de beleidsregel uit 2013 zijn opgesteld hadden er zeven betrekking op NNN-compensaties, waarvan één tevens op een N2000-compensatie. De initiatiefnemers voor de zeven NNN-compensaties waren driemaal een waterschap (bevoegd gezag: GS van Zuid-Holland), tweemaal Rijkswaterstaat (bevoegd gezag: minister van I&M), eenmaal een particulier (bevoegd gezag: gemeente) en eenmaal de provincie Zuid-Holland zelf (bevoegd gezag: gemeente).

goedkeuringsbesluiten over dijkversterkingsplannen of vergunningverlening op grond van de Wet natuurbescherming) tot wettelijk adviseur (zoals bij tracébesluiten over Rijksinfrastructuur). Wij vinden deze notie niet overal in het rapport voldoende doorklinken.

Hoofdconclusie

De provincie Zuid-Holland kent een beknopte roloppvatting voor wat betreft de regie bij natuurcompensatie. Zo staat de provincie meer op afstand bij de totstandkoming en de uitvoering van de compensatieafspraken voor het NNN.

De conclusie van uw onderzoek suggereert dat wij te veel op afstand sturen. In die zin herkennen en onderschrijven wij deze conclusie niet. Vanuit onze sturingsfilosofie - kaderstellend, faciliterend, verantwoordelijkheid voor de uitvoering zoveel mogelijk bij de gebiedspartijen - zijn wij actief betrokken bij de totstandkoming van alle compensatieplannen. Wij investeren daarbij vooral aan de voorkant van het proces. Dit om te bewerkstelligen dat er gelijktijdig met de goedkeuring of vaststelling van het compensatieplichtige plan of project - en los van de vraag wie in de betreffende procedure nu eigenlijk het bevoegd gezag is - ook een goed compensatieplan ligt dat aan de regels voldoet en daadwerkelijk zicht biedt op de ontwikkeling van de vervangende natuurwaarden. Dat geldt uiteraard ook voor de compensatieprojecten waarvoor wij zélf aan de lat staan. En mochten de initiatiefnemers - en dat zijn in de provincie Zuid-Holland vrijwel alleen medeoverheden - in de uitvoeringsfase nog op problemen stuiten dan volgt opnieuw overleg. Dat deze aanpak in de praktijk goed werkt blijkt wel uit het overzicht van de realisatie van groencompensatieprojecten in de periode 2015-2016 (zie Voortgangsrapportage Groen 2016 en in concept gevoegd bij de brief van de Provinciesecretaris van 28 februari 2017, kenmerk PZH-2017-582284411 in het kader van het feitelijk wederhoor).

Dan gaan wij nu in op de vier aanbevelingen uit uw onderzoek:

Aanbevelingen

Aanbeveling 1

Vraag GS om een kaart bij te houden met daarop de bosgebieden waarvoor de provincie vanaf 2017 verantwoordelijk is vanuit de Wet natuurbescherming.

Wij zullen deze aanbeveling in overweging nemen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, die namens het ministerie van Economische Zaken tot 1 januari 2017 nog uitvoering gaf aan de Boswet, beschikt in ieder geval niet over een dergelijke kaart. Dat betekent dus dat hij nieuw gemaakt moet worden en dat is zonder samenwerking met de gemeenten niet goed mogelijk. Eigenlijk zouden alle gemeenten dan eerst een zogenaamde bebouwde kom 'Boswet', thans bebouwde kom zoals bedoeld in art. 4.1. van de Wet natuurbescherming, moeten vaststellen, anders resteert er veel grijs gebied. In Zuid-Holland hebben ongeveer de helft van de gemeenten dat tot nu toe gedaan. Verder heeft zo'n kaart naar verwachting maar een beperkte houdbaarheid omdat er steeds nieuwe houtopstanden, en dan met name rijbeplantingen, bijkomen en verdwijnen.

Aanbeveling 2

Vraag GS om ervoor te zorgen dat de afgesproken compensatiemaatregelen voor NNNgebieden meer afdwingbaar worden vastgelegd, bijvoorbeeld in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag of anderszins passend bij de sturingsfilosofie van Zuid-Holland. Hiermee kan de uitvoering van de gemaakte afspraken worden gevolgd en de initiatiefnemer zo nodig worden aangesproken als de uitvoering achterblijft.

Zie ook reactie op hoofdconclusie.

Zoals gezegd zijn de initiatiefnemers van compensatieplichtige plannen of projecten in Zuid-Holland, op een enkel geval na, altijd medeoverheden. Wij hebben tijdens de onderzoeksfase al uitvoerig beargumenteerd waarom het sluiten van een compensatieovereenkomst tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag niet goed past in onze huidige sturingsfilosofie (werken op basis van vertrouwen) en evenmin hoort bij een horizontale verantwoordingsrelatie². Wij zijn van mening dat met het borgen van de compensatieplannen in bijvoorbeeld ontheffingen op grond van de Verordening Ruimte, in goedkeuringsbesluiten over dijkversterkingsplannen op grond van de Waterwet of in vergunningen op grond van de Wet natuurbescherming, de uitvoering van de vereiste compensatiemaatregelen al voldoende gegarandeerd is. Wij overwegen dan ook om de 'verplichte' overeenkomst bij de aanpassing van de beleidsregel te nuanceren en te beperken tot die gevallen waarin de initiatiefnemer een particulier en geen medeoverheid is.

Iets anders is dat tussen de initiatiefnemers van compensatieprojecten en de (eind)beheerders van compensatiegebieden altijd uitvoeringsovereenkomsten worden gesloten waarin via een kwalitatieve verplichting of anderszins zowel de instandhouding van de inrichtingsmaatregelen als de uitvoering van een adequaat beheer is vastgelegd.

Aanbeveling 3

Vraag GS om ervoor te zorgen dat standaard veldcontroles worden uitgevoerd bij compensatieprojecten voor NNN gebieden, om na te gaan of de uitvoering van de natuurcompensatiemaatregelen conform afspraken is verlopen.

Zie ook reactie op aanbeveling 2.

Wij handhaven actief op de uitvoering van de N2000- en boscompensaties. Bij de overige compensatieprojecten voeren wij geen standaard veldcontroles uit. Dat past niet in onze sturingsfilosofie. Wel informeren wij jaarlijks bij Rijkswaterstaat, gemeenten en waterschappen naar de stand van zaken bij de uitvoering van compensatieprojecten en vertrouwen erop dat de door hen verstrekte informatie juist is. De gemeenten dienen verder zelf toezicht te houden op de uitvoering van bestemmingsplannen, en daarmee ook op de uitvoering van compensatieplannen die daaraan annex zijn. En bij de uitvoering van Rijksprojecten hebben we uiteraard helemaal geen toezichthoudende rol. Overigens worden de NNN-compensaties meegenomen in de zogenaamde gebiedsschouw, waarbij beoordeeld wordt of min of meer recent ingerichte nieuwe natuurgebieden zich in de beoogde richting ontwikkelen en qua inrichting en beheer voldoen.

² Bij een gemeente wordt het college van burgemeester en wethouders gecontroleerd door de gemeenteraad en bij een waterschap wordt het dagelijks bestuur gecontroleerd door het algemeen bestuur.

Aanbeveling 4

Overweeg om een website op te laten stellen voor initiatiefnemers waarin de wet en regelgeving omtrent natuurcompensatie wordt uitgelegd.

De beleidsregel staat al op de provinciale website. We zullen bij de lopende actualisering van de website de vindbaarheid van de beleidsregel echter verbeteren en een publieksvriendelijke toelichting op de wet- en regelgeving voor natuurcompensatie opnemen, evenals een link naar de kaarten waarop de N2000- en NNN-gebieden (alsmede de belangrijke weidevogelgebieden en de recreatiegebieden om de stad) zijn weergegeven.

Overigens zijn alle medeoverheden, en de in hun opdracht werkende adviesbureaus, goed op de hoogte van het provinciale natuurcompensatiebeleid en weten ons goed te vinden bij vragen over de interpretatie daarvan. En de enkele particuliere initiatiefnemer wordt door de gemeente op ons spoor gezet.

En tenslotte plaatsen wij nog enkele kanttekeningen bij de provincievergelijking (pag. 10-16):

- Registratie mogelijke compensatiegebieden (pag. 13, kader) :
In de provincie Zuid-Holland speelde ongeveer tien jaar geleden inderdaad een initiatief om een compensatiebank op te richten. Daar is destijds niet door ons, *maar door de initiatiefnemer* om verschillende redenen van afgezien.
In het overzicht van mogelijke compensatiegebieden zijn een beperkt aantal voormalige BBL-gronden en andere provinciale eigendommen opgenomen die vanwege hun ligging ten opzichte van het NNN of hun potenties voor de ontwikkeling van natuurwaarden in principe geschikt zijn als compensatiegebied. Wij zijn voornemens om deze gronden voorlopige 'in portefeuille' te houden en nog niet te verkopen.
- Borging compensatieafspraken (pag. 14):
In de provincie Zuid-Holland vindt de borging van NNN-compensaties niet alleen plaats via gemeentelijke bestemmingsplannen (of eigenlijk: via het verlenen van ontheffingen voor ingrepen in het NNN op grond van de Verordening Ruimte), maar bijvoorbeeld ook via de goedkeuringsbesluiten over dijkversterkingsplannen of via het verlenen van vergunningen op grond van de Ontgrondingenverordening. En de borging van N2000-compensaties vindt plaats via vergunningen op grond van voorheen de Natuurbeschermingswet 1998, thans de Wet natuurbescherming.
- Boeteclausule (pag. 14):
Ingevolge art. 7.5. van onze beleidsregel is het opnemen van een boeteclausule alleen aan de orde indien de initiatiefnemer een private partij is. Dat is tot op heden nog nooit voorgekomen, althans niet in een compensatieprocedure waarbij wij het bevoegd gezag waren.
- Veldcontroles (pag. 15):
Zoals reeds opgemerkt worden door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid niet alleen veldcontroles uitgevoerd bij N2000-compensaties, maar ook bij boscompensaties c.q. bij herplant op andere plaatsen dan waar houtopstanden zijn geveld.
- Informatie GS aan PS (pag. 16):
Wij hebben in de Voortgangsrapportage Groen 2016 een overzicht met kaart opgenomen van de realisatie van groencompensatieprojecten in de periode 2015-2016. Dit overzicht

borduurt voort op de overzichten bij de beantwoording van de technische vragen over natuurcompensatie van 17 augustus 2015 en statenvragen nr. 3123 van 31 januari 2016.

We hebben op grond van art. 55 van de Provinciewet juncto art. 10, tweede lid, aanhef en onderdeel f van de Wet openbaarheid van bestuur besloten dat onze reactie geheim zal blijven tot het moment dat de Randstedelijke Rekenkamer het eindrapport heeft gepubliceerd. Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

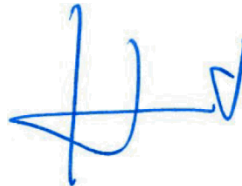
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit